

Glädje
skapar
lust
som lägger grunden för
engagemang
som inbjuder till
delaktighet
vilket medför
inflytande
som bidrar till
insikt
och möjliggör
handling
som ger
nya erfarenheter
vilket skapar
utveckling

www.frivillig.se

Tolv Tips

+ Några goda exempel

*På hur föreningar och kommuner
i Öresundsregionen kan utvecklas.
Tillsammans.*

Regionalt engagemang ger lokal utveckling

I Öresundsregionen finns nästan 60 000 ideella föreningar - en siffra som vittnar om det starka frivilliga engagemanget som finns i regionen. Ändå upplever vi att mångfalden av föreningar i regionen är en potential som ofta glöms bort eller tas för given, men som borde vara en självklar resurs för alla som arbetar med regional utveckling, integration, delaktighet eller fritidsfrågor.

Hösten 2005 genomförde Projekt Förening Øresund en omfattande kartläggning för att undersöka vilka förutsättningar regionens föreningar och kommuner hade för samarbete över sundet och viljan och möjligheter till gränslöst föreningssamarbete. Resultaten pekar åt ett håll: Regionalt engagemang ger lokal utveckling.

Utifrån kartläggningen presenteras här några nyttiga tips och inspirerande historier för utveckling av det lokala föreningslivet och det gränslösa engagemanget. Du kan dessutom hitta inspiration och information på vår hemsida www.oresund.com.

*Lycka till!
Projekt Förening Øresund
Hösten 2006*

Innehållsförteckning

Tips & Tricks för föreningen	4-5
Tips & Tricks för kommunen.	6-7
Idrotten bryter ner barriärer	8-9
<i>Föreningssamarbete över sundet</i>	
Det lönar sig att samarbeta över sundet	10-11
<i>Föreningssamarbete över sundet</i>	
Det är en upplevelse att få vara med.	12-13
<i>Frivillighet över sundet</i>	
Arrangemang gav oberoende	14-15
<i>Regionalt föreningsarrangemang</i>	
Nya perspektiv och erfarenheter	16-17
<i>Kommunsamarbete över sundet</i>	
Fakta	18
Förening Øresund	19

Här kommer några **tips och tricks** på hur din **förening** kan utvecklas och synliggöras lokalt och regionalt. Tipsen grundar sig på resultaten från Förening Øresunds föreningskartläggning.

- **Skapa en god dialog med kommunen**

Genom en god dialog kan kommunen få en bra bild av föreningens behov, önsknings och möjligheter.

Hur ser föreningens dialog ut med kommunen? Vem är kommunens kontaktperson mot föreningarna? Finns det någon politiker som kan engagera sig för föreningen? Hur kan dialogen bli bättre?

- **Se föreningens arrangemang som en möjlighet**

Nästan 40% av regionens föreningar anser att det finns lokala arrangemang som skulle kunna byggas ut till att bli regionalt täckande.

Vilka fördelar kan ett regionalt arrangemang ge istället för ett lokalt? Kan det öppna upp för samarbete och utveckling? Hur då?

- **Synliggör er förenings behov och önsknings på frivillig.se**

Hälften av dem som inte är engagerade i föreningslivet hade gärna gjort en insats – om de bara blivit tillfrågade.

Hur rekryterar ni medlemmar och ledare idag? Finns det målgrupper som ni inte når? Kan föreningen använda frivillig.se i rekryteringsarbetet?

- **Utvecklas lokalt genom att engagera er regionalt**

Föreningens utvecklingsbehov kan lösas genom inspiration och regionalt samarbete. Nästan hälften av regionens föreningar har någon erfarenhet av regionalt samarbete och 42% av dessa anser att det har gett utvecklingsmöjligheter som man inte kunnat få lokalt. *Vilka utvecklingsbehov har er förening? Vem skulle ni samarbeta med för att möta behoven? Hur skulle det samarbetet se ut?*

- **Gör det idag**

En klar majoritet av föreningarna i regionen anser att det inte finns några barriärer för samarbete. Viljan och förutsättningarna finns! *Hur kan samarbete etableras? Samarbetar er förening med andra föreningar idag? Hur kan det samarbetet utvecklas?*

- **Synliggör er förening och era arrangemang**

Vet de lokala kommunpolitikerna, tjänstemännen och paraplyorganisationer vad föreningen gör? Informeras kommunens invånare om era arrangemang? Hur kan föreningen bättre synliggöra sitt arbete? Har ni en kontaktperson? Finns det en strategi för marknadsföring eller för att nå massmedia?

- **Använd Frivillig.se**

På Frivillig.se kan ni annonsera gratis efter frivilliga krafter. Ett bra komplement i föreningens rekryteringsarbete!

Här kommer några **tips och tricks** på hur ni i **kommunen** som arbetar med utvecklings- och fritidsfrågor kan samverka med det lokala föreningslivet. Tipsen grundar sig på resultaten från Förening Øresunds kommunkartläggning.

- **Var öppna för samarbete**

3/4 av regionens kommuner är intresserade av samarbete inom förenings- och fritidssektorn med andra kommuner.

Hur kan er kommun utvecklas och få inspiration genom samarbete med andra kommuner? Hur kan föreningslivet var med i ett sådant samarbete?

- **Förbättra förutsättningarna för regionalt samarbete mellan föreningar**

Drygt hälften av regionens föreningar har erfarenhet av regionalt samarbete, och 42% av dem anser att det har gett utvecklingsmöjligheter som inte kunnat få lokalt.

Vad tjänar kommunen på att de lokala föreningarna samarbetar över kommungränserna? Vilka förutsättningar finns idag för samarbete? Hur kan de bli bättre?

- **Synliggör och uppmärksamma kontinuerligt det lokala föreningslivet både lokalt och regionalt**

40% av regionens föreningar har arrangemang som kan byggas ut till att bli regionalt täckande – här finns en verklig potential för att profilera kommunen! *Hur kan det lokala föreningslivet och dess arrangemang användas som en attraktionskraft? Hur kan man synliggöra föreningslivet i just er kommun?*

- **Formulera tydligt det unika i kommunens fritids- och föreningsliv**

Ett bra samarbete mellan kommunen och föreningslivet grundar sig på en god dialog och tydliga visioner.

Vad vill kommun med det lokala föreningslivet? Vilken roll spelar föreningslivet i kommunens fritidsplaner? Vet föreningarna om kommunens ambitioner?

- **Använd frivillig.se**

Frivillig.se är en hemsida för både kommunens föreningar och dess invånare. Här kan föreningar gratis annonsera efter frivilliga krafter och invånarna kan när som helst hitta en förening att engagera sig i.

Hur rekryterar föreningar medlemmar och ledare idag? Hur kan kommunen marknadsföra portalen för både kommunens medborgare och det lokala föreningslivet?

Idrotten bryter ner barriärer

När ledare från Helsingborgs Basket, Eos i Lund och Hørsholms- och Virum Basketball Klub träffades kom de fram till att deras ungdomslag hade några gemensamma problem och behov, vilket ledde till att det idag finns en lyckad Öresundsliga i basket. Carsten Sveding, från Virum Basketball Klub, berättar om idéerna bakom Öresundsligan.

“Ett lyft för hela föreningen”

- Behovet var att hitta föreningar med ungdomslag på samma sportsliga nivå i vårt närområde. Basket är en liten sport i Skandinavien och det är svårt att hitta jämbördiga sparringpartners. Genom att tänka regionalt når vi fler liknande föreningar. Det betyder att vi kan bilda ett svenskt-danskt nätverk till gemensamma träningar och turneringar, vilket sker redan idag. Sen vill vi att våra barn skall växa upp i ett område där både Skåne och Själland är en naturlig del av deras vardag, berättar Carsten som ser satsningen som ett lyft för hela föreningen.
- För vår klubb är det spännande. Dels ger det ju sportslig utveckling med kvalificerat motstånd i riktiga matcher. Men vi blir också en aktiv och nytänkande

förening, vilket lockar fler ungdomar och engagerade föräldrar till klubben – vilket i sin tur ger utveckling!

- Visst är språket en barriär – i början. Men idrotten bryter ner barriärer, säger Carsten engagerat och fortsätter; därför är det viktigt att man i regionen skapar mötesplatser eller forum där svenska och danska ungdomar kan mötas kring ett intresse, i detta fall basket. Därefter kommer det sociala av sig själv...

“Aktiv och nytänkande”

Carsten menar att integrationen går på rätt håll: För fem år sedan hade detta inte varit möjligt, konstigt nog.

- Nu kan vi dra igång det här på klubbnivå, och inte förbunds nivå. Utifrån våra egna behov och resurser. Och vi gör det! Och vi hoppas att fler klubbar i regionen vill vara med!

Att samarbeta över sundet!

Det lönar sig

Första kontakten över Sundet var en ren tillfällighet, men när man lärde känna varandra såg man att man kunde lära av varandra. Ungdommens Røde Kors i Köpenhamn och Röda Korsets Ungdomsförbund i Malmö och Lund vill fördjupa sitt samarbete.

“Utvecklingsmöjligheter”

- Vi har olika sätt att gripa oss an problem i Sverige och Danmark. Inom Röda Korset arbetar alla efter samma principer, men vi har olika lösningar på problem och tolkar behoven i samhället annorlunda, berättar Fredrik Krog och Ulla Lyndby Christensen som är ansvarig för köpenhamnföreningens Öresundssamarbete. Ulla förklarar:
- I Malmö är de duktiga på synas, att vara utåtriktade. De skapar debatt och är bra på att jobba med t ex rasism- och toleransfrågor. Det är inspirerande!
- Vi har däremot en jämn fördelning av killar och tjejer i vår förening medan det i Sverige är det en klar majoritet tjejer. Vi har ju dagligen aktiviteter riktade mot

pojkar i hårt socialt belastade områden, och behöver killar. Fredrik tycker att tendensen är att det finns en generell attitydförändring ibland killar i samhället – en märkbar vilja att ta större ansvar.

- Det tillvaratar vi på ett bra sätt!

“Nya perspektiv”

På frågan om de stött på några problem eller barriärer i det svensk-danska samarbetet, tittar de frågande på varandra och skrattar. Det tar alltid tid och engagemang att starta upp projekt och samarbeten, och hålla dem levande, men det är absolut inget svensk-dansk problem, förklarar de samstämmigt. Nu har vi kommit en bra bit på vägen med samarbetet mellan Köpenhamn, Malmö och Lund, påpekar de och avslutar;

- Vi hoppas att samarbetet blir ett gott exempel att hämta inspiration ifrån!

Att få vara med!

Det är en upplevelse

- För oss är det en upplevelse att få vara med och genomföra ett VM. Det händer kanske bara en gång i livet, så det är klart att vi vill vara med! Franz Veisig, ordförande i Helsingør Floorball Team tvekar inte för att göra en frivillig insats – på andra sidan sundet!

“Prestige att vara frivillig”

När Franz hörde att VM i innebandy skulle ha gruppspel i Helsingborg, bara fem kilometer bort, kändes det som ett privilegium att få möjlighet att göra en insats. Franz ringde upp direkt och erbjöd sig hjälpa till och nu kommer över tio frivilliga från den danska föreningen för att hjälpa till på ett VM på svensk mark. Deras uppgifter varierar från allt mellan sargvakt och funktionär till domarkoordinator och andra administrativa uppgifter – något som föreningen har lång erfarenhet av från egna turneringar och arrangemang.

- För oss är det en upplevelse att få vara med och genomföra ett VM. Det händer kanske bara en gång i livet, så det är klart att vi vill vara med! Man får ju inblick i och kan lära av hur VM-organisationen arbetar – det är ju otroligt nyttigt och en bra

skola. Sen är det ju roligt att vara nära alla dessa världsspelare, på och utanför plan! Dessutom ger det lite prestige att vara frivillig just i ett VM. Generellt är det svårt att hitta frivilliga till föreningsarbete – och för Franz gäller samma villkor för sin egen förening som för ett VM.

“Kul och givande”

- Om ingen ställer upp, så blir det ju inget! Och det är en evig kamp att hitta frivilliga. Vi försöker ha en kultur i föreningen att man inte bara är medlem på banan – utan även utanför banan. Man ställer upp för att man tycker att det är kul och givande. Den stora utmaningen är att hitta balansen mellan våra ambitioner och en verksamhet baserad på frivillighet. Vi vill inte sänka ambitionsnivån för att anpassa verksamheten efter hur många frivilliga vi har just denna månad. Då skulle tyvärr inte föreningen överleva så länge...

Men för Franz och de andra i föreningen gäller nu att kavla upp ärmarna och göra en insats under innebandy-VM – på andra sidan sundet!

Regionalt

Arrangemang gav oberoende

- Här finns så mycket att upptäcka, säger Hjördis Nilsson, ordförande i Röstånga Turist- och Hembygdsförening. Mycket handlar om att uppmärksamma och synliggöra det som finns för fler, både i och utanför byn.

“Synliggöra det som finns”

Röstånga Turist- och Hembygdsförening arrangerar för 14 året i rad Kultur i Natur, ett musikarrangemang på mytomspunna Odensjön i Söderåsens Nationalpark.

Kultur i Natur har vuxit från ett litet arrangemang med lokala artister till en regional angelägenhet med skandinaviska världsartister. Första året körde man en afton och det kom 280 betalade. Idag säljer föreningen 3600 biljetter och arrangemanget har utökats från en till fyra kvällar. Besökarna kommer från hela Skåne, men även från Danmark och resten av Sverige. Genom åren har artister som Tommy Körberg, Loa Falkman, Robert Wells och Sven Bertil Taube gästade Odensjön. Detta år kommer Helen Sjöholm.

- Jag tror ändå inte att det är artisterna som drar mest, berättar Hjördis, utan det är hela arrangemanget. Sjön och inramningen är fantastisk. Det känns som man ger

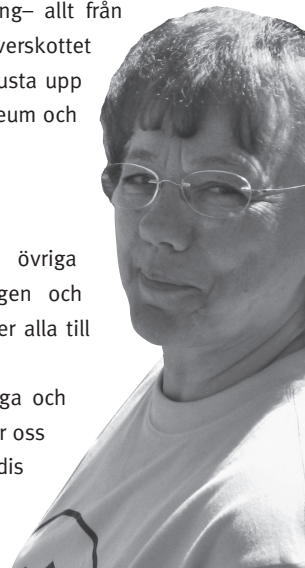
besökarna och artisterna en oförglömlig upplevelse, och bättre marknadsförning för ett samhälle finns inte. Bakom arrangemanget finns hårt ideellt arbete, hela året runt. Vad är då behållningen att göra ett litet lokalt arrangemang större?

- Förutom att folk upptäcker lilla Röstånga, så har det resulterat i att föreningen fått ett oväntat ekonomiskt oberoende, förklarar Hjördis. Vi kan ge ut historiska böcker om bygden och finansiera andra arrangemang– allt från midsommarfirande till julmarknader. En stor del av överskottet från Kultur i Natur går dessutom till en fond för att rusta upp Nedangården, där vi på längre sikt vill inrätta ett museum och kulturhistorisk arkiv.

“En oförglömlig upplevelse”

Arrangemanget ger även klirr i kassan till byns övriga föreningar. Fotbollklubben har hand om parkeringen och hemvärnsskåren, dans- och gymnastikföreningar hjälper alla till på olika sätt.

- På så sätt blir alla involverade, känner sig delaktiga och bidrar till att sätta lilla Röstånga på kartan. Det främjar oss alla som bor och är verksamma i byn, avslutar Hjördis leende.

Kommunsamarbete över sundet

Hälften av de danska och över 80% av de skånska kommunerna visar intresse av att samverka med varandra i Öresundsregionen. Men vad tjänar kommuner på att samarbeta? Förening Øresund har träffat tjänstemän från tre olika kommunsamarbeten i Øresundsregionen och det visar sig att samarbete över sundet ger en mängd konkreta positiva resultat som kan användas direkt i verksamheten.

”Vi har ett utbytesprogram där medborgarna kan byta boende”

Citaten i texten har saxats från intervjuer angående tre olika regionala samarbeten: mellan HH-samarbetet i Helsingborg-Helsingør, Viasund-samarbetet mellan Örkellunga och Bjergsted samt Pedagogik- och Fritidsprojektet mellan Fredriksberg och Lund.

”Vi har nu en gemensam fond på 2,5 miljoner kronor”

Alla inblandade kommuner anser att utbytena är givande för både individ och organisation, på ett sätt som ibland är svårt att konkretisera. Man ser och förstår skillnaderna i kulturerna och lär sig hantera olikheterna, man har gemensamma

arrangemang för invånarna och utvecklar skolsamarbete. Kommunerna besöker sina respektive verksamheter, bygger ut turismen för ömsesidigt utbyte och ger barn och ungdom ömsesidiga internationella upplevelser. Alla tre kommuner slå fast att man får nya perspektiv och en bra erfarenhetsgrund i sitt dagliga arbete.

”Man lär sig av olikheterna, både mänskligt och fackmässig”

För både Helsingør och Helsingborg, och Örkellunga och Bjergsted, har kontakten med kommuner över Sundet blivit en integrerad del av vardagen, medan samarbetet mellan Lund och Frederiksberg fortfarande är ett projekt som får Interreg-stöd från EU. Men alla kommuner satsar på att vidareutveckla samarbetet i framtiden och kommer gärna med följande goda råd till andra kommuner, som har planer och idéer för regionalt samarbete:

- Samarbetskommunen skall ligga på ett rimligt avstånd
- Ha regelbundna möten, för att lära känna varandra
- Avsätt tid och pengar för samarbete – då blir det roligare att vara med.

(Läs om de enskilda samarbetena på www.oresund.com)

Visste du att:

42% av de föreningar som samarbetar över sundet gör det för att det ger **fördelar** som inte kunnat fås genom lokala alternativ.

45% av de tillfrågade danska föreningarna hade någon form av samarbete med en skånsk förening. På skånska sidan svarade 54% av föreningarnas paraplyorganisationer att de kände till att sådant samarbete existerade.

34% av föreningarna i regionen har arrangemang och aktiviteter som kan tänkas bli **regionala**.

I Öresundsregionen bor 3,6 miljoner människor.

50% av de danska och 80% av de skånska kommunerna är **positiva till samarbete** över sundet. Dock är det bara enstaka kommuner som erbjuder föreningar någon form av stöd för rent Öresundssamarbete.

Det finns över **58.500** ideella föreningar i regionen, med fler än 11 miljoner medlemskap!

FAKTA

Projektet Förening Øresund arbetar år 2005-2007 med att utveckla och förbättra förutsättningarna för ett gränslöst engagemang och föreningssamarbete i Öresundsregionen

Läs mer om Förening Øresund på hemsidan www.oresund.com

Du kan kontakta oss via:

forening@oresund.com

Tel: 040-21 68 90

Förening Øresund

Stadiongatan 10

214 32 Malmö - Sverige

EUROPEISKA UNIONEN

- en mötesplats för frivilliga -

Förening Øresund

Förening Øresund delfinansieras av den Europeiska Regionala Utvecklingsfonden Interreg IIIA – Øresundsregionen

Folkuniversitetet och Københavns Kommun/Fritid&Idræt står bakom projektet tillsammans med Region Skåne, Kommunförbundet Skåne, Fritidsförvaltningen Malmö stad, Øresundskomiteen och Øresund Network AB. Som aktiva samarbetspartners till projektet finns Malmö Ideella föreningars Paraplyorganisation, Malmö Idrottsföreningars Samorganisation, Skåneidrotten, Dansk Ungdoms Fællesråd, RTPs arbetsgrupp för Social Ekonomi, Danmarks Idræts-Forbund Københavnerudvalg och Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger Storkøbenhavn.

Nya samarbetspartners tillkommer under projektets gång